

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра освітології та психолого-педагогічних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
_____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНСУЛЬТУВАННЯ З ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ
ПРАЦІВНИКІВ
для студентів

спеціальності: 011 Освітні, педагогічні науки
освітнього рівня: другого (магістерського)
освітньо-професійної програми: 011.00.04 Освітній дизайн і коучинг в освіті дорослих

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 3134/23
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

« » 2023

Київ – 2023

Розробник:

ЛОКШИНА Олена, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Факультету педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

ЛОКШИНА Олена, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Факультету педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри освітології та психолого-педагогічних наук

Протокол від 02 березня 2023 року № 2

Завідувач кафедри Людмила ХОРУЖА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 011.00.04 Освітній дизайн і коучинг в освіті дорослих

Гарант освітньо-професійної програми 011.00.04 Освітній дизайн і коучинг в освіті дорослих

 Вікторія ЖЕЛАНОВА

Робочу програму перевірено

«__» _____ 2023 р.

Заступник декана Факультету педагогічної освіти з науково-методичної та навчальної роботи Леся КУЗЕМКО

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Консультування з професійного розвитку педагогічних працівників		
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	-
Курс	1-2	-
Семестр	2,3	-
Кількість змістових модулів з розподілом	1	-
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	-
Аудиторні	32	-
Лекції	10	-
Практичні	10	-
Семінарські	12	-
Модульний контроль	8	-
Самостійна робота	80	-
Форма контролю	Залік	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування компетентностей щодо надання освіти дорослим, зокрема, здійснення управління професійним розвитком педагогічних працівників на основі знань про професійний розвиток педагогічних працівників, консультування у сфері освіти, центри професійного розвитку педагогів.

Завдання навчальної дисципліни сприяти формуванню:

– *інтегральної компетентності*, яка виявляється у здатності розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук, освітнього менеджменту та освітньої практики;

– *додаткових спеціальних компетентностей (ДСК)*, які виявляються у здатності до консультативної підтримки педагогічних працівників з питань планування та визначення траєкторії їхнього професійного розвитку (ДСК 1); здатності застосовувати в своїй професійній діяльності знань сучасних управлінських практик професійного розвитку педагогічних працівників (консультування, супервізія, наставництво) (ДСК 2); здатності консультувати дорослих щодо особливостей організації освітнього процесу за різними формами здобуття освіти, у тому числі з використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання (ДСК 4).

3. Результати навчання за дисципліною:

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування в магістрантів умінь та здатностей:

– *уміння* осмислювати тенденції розвитку галузі підготовки педагогічних працівників та їх професійного розвитку у компаративній перспективі; використовувати різні методи для вивчення потреб цільової аудиторії у професійному розвитку; розробляти освітні курси від задуму до навчально-методичного їх забезпечення з проблеми професійного розвитку педагогічних працівників (ДРН 3,4);

– *уміння* оперувати принципами педагогічного консультування та орієнтуватися у напрямках педагогічного консультування; оперувати алгоритмом консультування з професійного розвитку педагогічних працівників (ДРН 5);

– *уміння* консультувати педагогічних працівників щодо вирішення проблем професійної діяльності, вироблення власної професійної позиції, вибору альтернатив професійної діяльності та розвитку, їх практичної реалізації (ДРН 1,2).

4. Структура програми навчальної дисципліни

Тематичний план навчальної дисципліни (для денної форми навчання)

№ п/п	Назви теоретичних розділів, тем	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Самостійна робота	Модульний контроль
Модуль I. Консультування з професійного розвитку педагогічних працівників у парадигмі освіти впродовж життя								
1.	Стратегічні орієнтири професійного розвитку педагогічних працівників.	24	4	2	2		20	
2.	Консультування з професійного розвитку педагогічних працівників у центрах професійного розвитку.	34	14	4	4	6	20	
	Модульний контроль 1,2	4						4
	<i>Разом за модулем</i>	62	18	6	6	6	40	4
Модуль II. Світовий досвід професійного розвитку педагогічних працівників в аспекті консультування та супервізії								
1.	Перспективність зарубіжних інновацій професійного розвитку педагогічних працівників в аспекті консультування і супервізії	54	14	4	4	6	40	
	Модульний контроль 3,4	4						4
	<i>Разом за модулем</i>	58	14	4	4	6	40	4
	<i>Разом</i>	120	32	10	10	12	80	8

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль I. Консультування з професійного розвитку педагогічних працівників у парадигмі освіти впродовж життя.

Тема 1.1. Стратегічні орієнтири професійного розвитку педагогічних працівників.

Безперервний професійний розвиток педагогів як вимога глобалізованого світу. Інноваційний вимір чинного законодавства з професійного розвитку педагогічних і науково-педагогічних працівників. Базова термінологія з професійного розвитку педагогічних працівників. Центри професійного розвитку педагогічних працівників як складова реформи освіти в Україні. Місія та завдання центрів професійного розвитку педагогічних працівників. Створення центрів професійного розвитку як виклик для громад. Управління та кадрове забезпечення Центру.

Лекція 1. Професійний розвиток педагогічних працівників у парадигмі освіти впродовж життя.

Практичне заняття 1. Формування ресурсної бази нормативно-правових документів з професійного розвитку педагогічних працівників та центрів професійного розвитку педагогічних працівників.

Тема 1.2. Консультування з професійного розвитку педагогічних працівників у центрах професійного розвитку.

Поняття консультування, його завдання, принципи, типи та формати. Поняття педагогічного консультування, його мета, принципи, напрями. Консультування та його типи у центрах професійного розвитку педагогічних працівників. Завдання консультанта центру професійного розвитку педагогічних працівників.. Типовий алгоритм консультування з професійного розвитку педагогічних працівників. Супервізія у сучасному освітньому контексті. Актуальність професійних спільнот педагогічних працівників.

Лекція 2-3. Консультування як складова безперервного професійного розвитку педагогічних працівників.

Семінарське заняття 1-3. Практика консультування у центрах професійного розвитку педагогічних працівників.

Практичне заняття 2-3. Створення глосарію з проблеми консультування з професійного розвитку педагогічних працівників.

Модуль II. Світовий досвід професійного розвитку педагогічних працівників в аспекті консультування та супервізії

Тема 2.1. Перспективність зарубіжних інновацій професійного розвитку педагогічних працівників в аспекті консультування і супервізії.

Концептуальні засади професійного розвитку вчителів у зарубіжжі. Стан вчительства у світі. Тенденції розвитку педагогічної освіти у зарубіжжі.

Навички/компетентності XXI століття та професійний розвиток педагогічних працівників. Стратегічні ініціативи з професійного розвитку вчителів. Безперервний професійний розвиток педагогів (моделі, рівень охоплення, актуальні напрями, кількість годин). Центри професійного розвитку вчителів. Консультування та супервізія професійного розвитку педагогічних працівників у зарубіжжі.

Лекція 4-5. Професійний розвиток педагогічних працівників в аспекті консультування і супервізії в зарубіжжі: .

Семінарське заняття 4-6. Теоретична і практична складова сертифікації педагогічних працівників.

Практичне заняття 4-5, Формування переліку зарубіжних ресурсів з проблеми професійного розвитку педагогів.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів денної форми навчання

Вид діяльності студента	Макс. к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		К-ть одиниць	Макс. кільк-ть балів	К-ть одиниць	Макс. кільк-ть балів
Відвідування лекцій	1	3	3	2	2
Відвідування практичних занять	1	3	3	2	2
Відвідування семінарських занять		3	3	3	3
Робота на практичному занятті	10	3	30	2	20
Робота на семінарському занятті		3	30	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20
Виконання МКР	25	2	50	2	50
Разом			139		127
Максимальна кількість балів: 266		Розрахунок коефіцієнта: $266 : 100 = 2,66$			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Назва теми та завдання для самостійної роботи	Кількість	
		годин	балів
Модуль І. Консультування з професійного розвитку педагогічних працівників у парадигмі освіти впродовж життя			
1.1.	Розробити термінологічний словник з проблеми професійного розвитку педагогічних працівників з використанням законодавства	10	5
1.2.	Розробити посадову інструкцію консультанта центру професійного розвитку педагогічних працівників	10	5
1.3.	Розробити термінологічний словник з проблеми супервізії (наставництва)	10	5
1.4.	Скласти перелік професійних спільнот педагогічних працівників (українських і зарубіжних)	10	5

		Всього	40	20
Модуль II. Світовий досвід професійного розвитку педагогічних працівників в аспекті консультування та супервізії				
2.1.	Розробити термінологічний словник з проблеми професійного розвитку педагогічних працівників на основі зарубіжних тлумачних словників і міжнародних документів (вказати назву та електронну адресу джерел)		5	5
2.2.	Проаналізувати моделі професійного розвитку педагогів в зарубіжних країнах		15	5
2.3.	Розробити перелік ключових і професійних компетентностей/навичок вчителя XXI століття на основі зарубіжних джерел з означенням назви та електронної адреси джерела)		10	5
2.4.	Скласти порівняльну таблицю моделей професійного розвитку педагогів в Україні та зарубіжних країнах		10	5
		Всього	40	20

Критерії оцінювання самостійної роботи		Кількість балів
1.	Своєчасність виконання роботи	1
2.	Презентація роботи (оригінальність, логіка викладу, чіткість, доказовість)	2
3.	Різноманітність використаних джерел	2

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання (для денної форми навчання)

Модульний контроль для здобувачів освіти денної форми навчання здійснюється у формі комп'ютерного тестування, що розміщені в електронному навчальному курсі за покликанням: <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=27310>

За відповідь на кожне запитання тесту студент отримує від 0 до 1 балу.

Кількість балів за виконання тесту МКР від 0 до 25.

Підсумкова кількість балів (max – 25)	Критерії оцінювання
22 - 25	виставляється за чітке виконання тестових завдань (90-100% вірних відповідей), яке демонструє володіння категоріями дисципліни, студент вмів аналізувати педагогічні явища.
18 - 21	виставляється за знання та відтворення матеріалу засвоєного під час вивчення дисципліни (70-89% вірних відповідей). Супроводжується допустимою кількістю помилок у тестових завданнях.
11 - 17	виставляється за виконання тестових завдань, що складає 50-69% вірних відповідей з необхідного обсягу; спостерігається низький рівень знання термінологічного апарату дисципліни; неякісне виконання тестів.
1-10	виставляється за виконання тестових завдань, що складає менше 50% вірних відповідей з необхідного обсягу; спостерігається незнання основного термінологічного апарату; виконання тестів на низькому рівні.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Залік (ПМК):

- Розрахунок коефіцієнта для денної форми навчання: 266 (макс. кількість балів з дисципліни) : 100 = 2,66

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
Fx	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю (самоконтроль)

1. Чинне законодавство України з професійного розвитку педагогічних і науково-педагогічних працівників.
2. Базова термінологія з професійного розвитку педагогічних працівників.
3. Місія та завдання центрів професійного розвитку педагогічних працівників.
4. Поняття консультування, його завдання, принципи, типи та формати.
5. Поняття педагогічного консультування, його мета, принципи, напрями.
6. Консультування та його типи у центрах професійного розвитку педагогічних працівників.
7. Завдання консультанта центру професійного розвитку педагогічних працівників..
8. Типовий алгоритм консультування з професійного розвитку педагогічних працівників.
9. Супервізія у сучасному освітньому контексті.
10. Стан вчительства у світі.
11. Тенденції розвитку педагогічної освіти в країнах зарубіжжя.
12. Навички/компетентності XXI століття та професійний розвиток педагогічних працівників.
13. Стратегічні ініціативи з професійного розвитку вчителів.
14. Безперервний професійний розвиток педагогів у зарубіжжі (моделі, рівень охоплення, актуальні напрями, кількість годин).
15. Консультування та супервізія професійного розвитку педагогічних працівників у зарубіжжі.

7. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 120 год., лекції – 10 год., практичні заняття – 10 год., семінарські заняття – 12 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 80 год.

Модулі	I		II
Назва модуля	Консультування з професійного розвитку педагогічних працівників у парадигмі освіти впродовж життя		Світовий досвід професійного розвитку педагогічних працівників в аспекті консультування та супервізії
Заг. к-ть балів	139		127
Теми лекцій	№1. Професійний розвиток педагогічних працівників у парадигмі освіти впродовж життя	№№ 2,3. Консультування як складова безперервного професійного розвитку педагогічних працівників	№№ 4,5. Професійний розвиток педагогічних працівників в аспекті консультування і супервізії в зарубіжжі
Бали	1	2	2
Теми практичних	№1. Формування ресурсної бази нормативно-правових документів з професійного розвитку педагогічних працівників та центрів професійного розвитку педагогічних працівників	№№ 2,3. Практика консультування у центрах професійного розвитку педагогічних працівників	№№ 4,5. Формування переліку зарубіжних ресурсів з проблеми професійного розвитку педагогів
Бали	11	22	22
Теми семінарських		№№ 1-3. Створення глосарію з проблеми консультування з професійного розвитку педагогічних працівників	№№ 4-6. Теоретична і практична складова сертифікації педагогічних працівників
Бали		33	33
Самостійна робота	СР № 1-4 (20 балів)		СР № 5-8 (20 балів)
Поточний контроль	МКР 1,2 (50 балів)		МКР 3,4 (50 балів)
Підсумковий контроль	Залік		

6. Рекомендовані джерела до курсу

Основні:

1. Білик І. *Центр професійного розвитку педагогічних працівників: від теорії до практичних рішень. Методичні рекомендації.* К., 2021. 60 с. <http://sklinternational.org.ua/wp-content/uploads/2021/05/TPD.pdf>
2. Кипиченко Н., Король О., Новик І., Федоренко О.. *Створюємо центр професійного розвитку педагогічних працівників у громаді: дорожня карта для засновників.* Київ. 2022. 68 с. https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2022/11/1_stvoryuyemo-czentr-profesijnogo-rozvytku.pdf
3. Кипиченко Н., Король О., Федоренко О.. *Організовуємо діяльність центру : посібник для центрів професійного розвитку педагогічних працівників.* Київ. 2022. 88 с. https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2022/11/2_organizovuyemo-robotu-czentr.pdf
4. Кипиченко Н., Федоренко О. *Консультуємо та створюємо професійні спільноти: путівник для консультантів центрів професійного розвитку педагогічних працівників.* Київ. 2022. 42 с. https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2022/11/3_konsultuyemo-ta-stvoryuyemo-profesijni-spilnoty.pdf
5. *Супервізія: професійна підтримка і професійний розвиток педагогів : навчально-методичний посібник.* К., 2018. 58 с. <http://barna-consult.com/wp-content/uploads/2021/10/Superviziya-Poradnyk-VF-Krok-za-krokom.pdf>

Допоміжні:

1. *Професійний розвиток педагогічних і науково-педагогічних працівників в умовах відкритої освіти: освітні практики: метод. реком. / авт. кол.: Л. М. Петренко, Л. Ю. Султанова, П. С. Олешко, В. О. Купрієвич та ін. / за наук. ред. Л. М. Петренко.* Луцьк: Волиньполіграф, 2021. 92 с.
2. Сидоренко В.В., Швень Я.Л. *Професійний розвиток педагогічних, науково-педагогічних працівників і керівників закладів освіти галузі знань 01 «Освіта» у системі підвищення кваліфікації: збірник освітньо-професійних програм: у 2-х ч. Ч. 1.* К.: Агроосвіта, 2019. 252 с.
3. Сорочан Т.М., Бондарчук О.І., Оліфіра Л.М. *Методичні рекомендації щодо розроблення освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації в Центральному інституті післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти.* К.: ЦППО, 2018. 24 с.
4. Мартинець Л. А. *Управління професійним розвитком учителів: навч.-метод. посіб.* Вінниця: ДонНУ, 2016. 87 с.
5. *Teachers in Europe. Careers, Development and Well-being. Eurydice Report.* European Commission: Brussels. 2021. 188 p. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/78fbf243-974f-11eb-b85c-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-198443603>
6. *Teachers' Professional Development Europe in international comparison - An analysis of teachers' professional development based on the OECD's Teaching and Learning International Survey (TALIS).* European Commission Luxembourg: Office for Official Publications of the European Union. 2010. 200 p. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7454deec-f2ec-4537-845c-ce01f8c1317b/language-en>

Електронні джерела:

Закон України «Про освіту»

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

Закон України «Про повну загальну середню освіту»

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>

Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2020 р. № 672 Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/672-2020-%D0%BF#Text>

Наказ МОН України від 30.10.2020 р. № 1341 «Про затвердження Методичних рекомендацій для професійного розвитку науково-педагогічних працівників»

<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-dlya-profesijnogo-rozvitku-naukovo-pedagogichnih-pracivnikiv>

Наказ МОН України № 1504 від 04.21.2020 року «Деякі питання професійного розвитку науково-педагогічних працівників

<https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5fd/8e5/df0/5fd8e5df039fc332033916.pdf>

Наказ МОН від 18.10.2019 року №1313 Деякі питання організації та проведення супервізії

<https://imzo.gov.ua/2019/10/21/nakaz-mon-vid-18-10-2019-1313-deiaki-pytannia-orhanizatsii-ta-provedennia-supervizii/>

Наказ МОН від 04.03.2020 року №346 Про внесення змін до Програми проведення супервізії

https://docs.google.com/viewerng/viewer?url=http://edu-post-diploma.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/03/Nakaz_MONY_346_vid_04.03.2020.pdf&hl=en

Eurydice. Information network on education systems in Europe

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/>